

Hoe denken ouders over kwaliteit in het onderwijs?

Rapport

1. Context

Kwaliteit in het onderwijs is een belangrijk thema dat frequent aan bod komt op de beleidsagenda, in de concrete schoolwerking, in de media enz. Dat het onderwijs kwaliteitsvol moet zijn staat uiteraard niet ter discussie, wat die kwaliteit dan precies inhoudt en hoe dit moet opgevolgd worden is daarentegen veel meer voorwerp van discussie.

Het is hiernaast ook zo dat het begrip kwaliteit door verschillende mensen en groeperingen anders wordt ingevuld. Zo hebben leerkrachten, beleidsmakers, onderzoekers, leerlingen en ouders een verschillende visie over welke kenmerken relevant zijn voor kwaliteit (Onderwijsraad, 2005).

De visie van ouders op onderwijskwaliteit wordt niet altijd meegenomen in het debat. Het is voor scholen bij het uittekenen van een kwaliteitsbeleid nochtans interessant om de visie en de prioriteiten van ouders te kennen. Ouders zijn bovendien één van de partners in de school die bijvoorbeeld via de schoolraad hun mening kunnen geven over veel kwaliteitsgerelateerde thema's op school.

Hoewel de mening van ouders over dit thema dus zeker relevant is, moeten we hierbij ook de opmerking maken dat de stem van 'de' ouders niet bestaat. Er is een grote diversiteit in de visie van ouders rond kwaliteit in het onderwijs, die soms zelfs voor een individuele ouder zal verschillen al naargelang van de behoeften van het kind. Smeyers (2013) vermeldt ook typologiën van ouders naargelang van hun oriëntatie ten aanzien van het onderwijs en de kwaliteit. Ouders zouden zich dan bewegen over een continuümgaande van cognitief, streng en gedisciplineerd naar sociaal affectief en inclusief. Op die manier positioneren ouders zich ergens tussen een voorkeur voor een leerstofgerichte en een leerlinggerichte school.

GO! ouders vindt het belangrijk dat de stem van de ouders betrokken wordt in het debat rond onderwijskwaliteit. Om goed zicht te krijgen op de mening van ouders hieromtrent kregen ouders de kans om mee te doen aan een bevraging rond onderwijskwaliteit, opgesteld door GO! ouders. De resultaten van die bevraging worden in dit rapport uitgeschreven. De resultaten zijn ook voorgesteld op het SOK-congres rond onderwijskwaliteit op 6 december 2014.

2. Methode

De mening van ouders met betrekking tot onderwijskwaliteit werd bevraagd aan de hand van een kwantitatief en een kwalitatief onderzoek. In dit rapport wordt telkens eerst de input van de kwantitatieve bevraging beschreven, waarna die aangevuld wordt met informatie uit de kwalitatieve bevraging.

Voor het kwantitatief onderdeel, werd er in het najaar van 2014 een online bevraging via Limesurvey ontwikkeld om de mening van ouders omtrent onderwijskwaliteit te leren kennen. Alle ouders uit het adresbestand van GO! ouders kregen een digitale uitnodiging om deel te nemen aan de bevraging. Hierbij is dus geen representativiteit nagestreefd.

De uitnodiging voor de deelnemers zag er zo uit:

Beste ouders,

Hoe belangrijk vind je de hoeveelheid huistaken, de infrastructuur van de school en de sport- en spelmogelijkheden op school om te kunnen spreken van een **kwaliteitsvolle school**? En hoe tracht je de kwaliteit van een school te beoordelen bij een schoolkeuze?

In het debat rond kwaliteit in het onderwijs, wil GO! ouders ook de **stem van de ouders** aan bod laten komen. We nodigen je daarom graag uit om onze **bevraging** hierover in te vullen. Je vindt ze hier. Stuur gerust ook de link door naar andere ouders.

De resultaten zullen gepresenteerd worden op een groot **congres** voor scholen rond kwaliteit waaraan GO! ouders ook meewerkt. Verder zullen we dit in de werking van GO! ouders zeker ook verder aan bod laten komen. Bedankt alvast om hiervoor 10 minuten de tijd te nemen!

Bij de bevraging is er bewust voor gekozen om ouders te bevragen over onderwerpen waarover ze normaal gezien goed op de hoogte zijn. Er werd met andere woorden niet gepeild naar bv. vakspecifieke eindtermen, omdat ouders hier wellicht minder zicht op hebben.

Volgende onderwerpen kwamen aan bod in de onlinebevraging (zie bijlage 1 voor de concrete vragen):

- Wat zijn de doelen van een kwaliteitsvolle school
- Wat zijn indicatoren van kwaliteit voor ouders?
- Hoe tevreden zijn ze over die indicatoren van kwaliteit?
- Hoe sterk weegt kwaliteit door bij schoolkeuze?
- Werde de mening van ouders al gevraagd over kwaliteit? Hoe? Vinden ouders dit belangrijk? Over welke thema's?

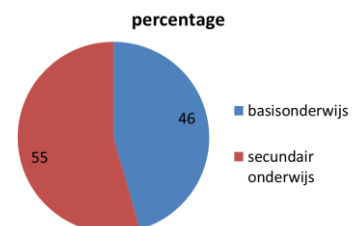
De uitgevoerde analyses op de data zijn basisanalyses aan de hand van Excel en Limesurvey. Er zijn met andere woorden geen statistische analyses uitgevoerd en er kan dus ook niet gesproken worden van wetenschappelijk onderzoek.

Voor het kwalitatief onderdeel werden focusgroepen georganiseerd bij ouders. Aan de hand van focusgroepen kon dieper ingegaan worden op de antwoorden van de onlinebevraging en zo konden antwoorden verduidelijkt, genuanceerd enz. worden.

Omdat er een reële kans is op ondervertegenwoordiging van bepaalde doelgroepen bij online bevragingen, werden voor de focusgroepen net die doelgroepen aangesproken. Op die manier wordt dus ook de stem van die moeilijker bereikbare groepen meegenomen in dit rapport. Concreet werden er twee focusgroepen georganiseerd met ouders in armoede en een focusgroep met ouders met een andere etnisch-culturele achtergrond. Het draaiboek van de focusgroepen vindt u in bijlage 2.

3. Respons

Voor het kwantitatief deel vulden 309 respondenten de bevraging in, waaronder 284 ouders. Hiervan had 55% van de ouders kinderen in het basisonderwijs en 46% kinderen in het secundair onderwijs. Zowel in

het basisonderwijs als in het secundair onderwijs heeft 4% van de ouders kinderen in het buitengewoon onderwijs.

In het kwalitatieve luik werden via de focusgroepen 27 ouders bereikt.

- Focusgroep 1- ouders in armoede: 12 ouders en 2 professionals rond armoede
- Focusgroep 2 - ouders in armoede: 11 ouders en 5 professionals rond armoede
- Focusgroep 3 - ouders met andere etnisch-culturele achtergrond: 4 ouders met andere etnisch-culturele achtergrond en 1 professional rond ouders met een andere etnisch-culturele achtergrond.

4. Resultaten

4.1 Doelen van een kwaliteitsvolle school

De ouders kregen in de online bevraging een overzicht van zeven mogelijke doelstellingen van een school. Men moest uit het lijstje een persoonlijke top 3 aanduiden van doelen die volgens hen de belangrijkste zijn voor een kwaliteitsvolle school.

	% ouders die dit doel aanduidt in de top 3
Inspelen op de talenten en interesses van leerlingen	78%
Aandacht hebben voor het welbevinden van de leerlingen	63%
Ondersteunen in de algemene ontwikkeling van de leerlingen	47%
Leerlingen laten kennismaken met nieuwe dingen	29%
Doorstroming naar verder onderwijs verzekeren	29%
Ervoor zorgen dat zoveel mogelijk leerlingen de eindtermen halen	24%
Leerlingen voorbereiden op de arbeidsmarkt	24%

Uit bovenstaande antwoorden blijkt dat de ouders in de online bevraging duidelijk kiezen voor het profiel van een leerlinggerichte school. De ouders die de bevraging invulden, kozen merkelijk minder de doelen die aansluiten bij een eerder leerstofgerichte school als ze wilden verwijzen naar een kwaliteitsvolle school. Hierbij is bovendien weinig verschil op te merken tussen ouders met kinderen in het basisonderwijs en ouders met kinderen in het secundair onderwijs. Beide groepen geven dezelfde top 3. Maar waar de voorbereiding op de arbeidsmarkt op de laatste plaats staat bij ouders met kinderen in het secundair onderwijs, staat dit op de 5^e plaats bij ouders met kinderen in het basisonderwijs (waarna de doorstroming naar verder onderwijs en het behalen van de eindtermen volgt).

Ook bij de focusgroepen werden de kenmerken van de leerlinggerichte school bijna steeds hoger gerangschikt. Ouders zien dit als een voorwaarde om te kunnen werken aan de meer leerstofgerichte aspecten. Ze geven aan dat kinderen zich eerst moeten goed voelen op school, voordat ze tot leren kunnen komen. Ze vinden ook dat onderwijs moet inspelen op datgene wat hun kind goed kan.

Als een kind zich niet goed voelt, kan hij in de klas niet functioneren.

In sommige scholen zit er te veel nadruk op eindtermen, waardoor jongeren er te veel op gefixeerd zijn of dat ze afhaken als het hen niet lukt. Zo gaan jongeren zich slecht voelen.

Het is belangrijk dat ze zich eerst goed voelen op school, want kinderen zitten een lange tijd op school.

Vaak komt eerst het slechte nieuws naar boven, wat een kind niet goed kan. Maar een kind laten zien dat het iets goed kan, dat waarderen, dat is zinvol. Zelfvertrouwen is heel belangrijk.

Er zijn ook een aantal ouders die vinden dat de leerlingen in eerste instantie moeten voorbereid worden op de arbeidsmarkt en/ of verder studeren. Het is opmerkelijk dat de verschillen tussen ouders groot zijn met betrekking tot deze stelling: ofwel plaatsten ouders deze helemaal bovenaan ofwel helemaal onderaan.

'Het werken' zelf moet leren eens je aan het werk bent: de gewoontes, onderaan de ladder beginnen en opklimmen, jezelf bewijzen enz.

Via stages en bepaalde lessen over 'gaan werken' kan je wel al vanalles leren op school: hoe solliciteren, hoe inschrijven als werkzoekende, wat is een cv enz. In BSO-richtingen doet men dit tegenwoordig wel al, in ASO precies veel minder. Misschien moet er een eindterm komen rond 'jongeren klaar maken voor de werkvloer'.

In plaats van voorbereiden om te gaan werken, zouden ze moeten voorbereid zijn op het echte leven. Het papierwerk bijvoorbeeld zou al een belangrijke stap zijn.

Als mijn kind naar het hoger onderwijs wil, dan mag dat zeker, maar dat hoeft niet. Ook middelbaar is goed genoeg, je kan daarna gaan werken. Maar het is wel belangrijk om een diploma te hebben om werk te vinden.

De school kan zelf weinig doen voor de voorbereiding voor hogeschool of universiteit. Hangt af van kind tot kind.

Veel ouders zijn het erover eens dat onderwijs ook leerlingen moet laten kennismaken met nieuwe dingen. Maar verschillende ouders vinden dat dit nog te weinig gebeurt of dat er op de verkeerde dingen gefocust wordt.

Hoe meer dingen dat ze nieuw leren, hoe beter.

Ze moeten op school kunnen proeven van verschillende dingen.

In de eerste kleuterklas laten ze mijn kind verschillende dingen eten in plaats van altijd hetzelfde, ook van andere culturen. Je zit nu eenmaal met andere culturen en dat is belangrijk om dat allemaal te leren kennen. Ze doen bij ons op school een wereldbuffet

Onderwijs zou meer ervaringsgericht moeten zijn: hoe moet ik een fiets herstellen, leren wat een radijs is in de tuin van de school, geen verkeerslessen in de klas maar buiten, enz.

Sommige scholen zijn te veel te vroeg bezig met computers voor de kinderen. De kinderen zijn soms te vroeg bezig met de computer. Ze spelen te weinig, zeker de jongste kinderen.

Ik heb liever dat ze contact houden met andere mensen dan heel de tijd met de computer bezig te zijn.

Sommige ouders uit de focusgroepen vinden de doelen van een goede school afhankelijk van de leeftijd van het kind (waarbij er dus een onderscheid gemaakt wordt tussen basisonderwijs en secundair onderwijs) en afhankelijk van kind tot kind, terwijl andere ouders vinden dat de volgorde min of meer dezelfde blijft.

Als kleuter is het niet belangrijk om voor te bereiden op hogeschool of universiteit. Dat moet groeien in de ondersteuning en ontwikkeling doorheen het proces.

Ook in het secundair blijft het belangrijk dat een jongere zich goed voelt, de kennis kan nooit op de eerste plaats komen.

4.2 Kwaliteitsindicatoren

De kwantitatieve bevraging voorzag een lijst van 26 mogelijke kwaliteitsindicatoren. De respondenten moesten per mogelijke kwaliteitsindicator aanduiden in welke mate¹ dit voor hen een teken van kwaliteit is. Onderstaand overzicht toont die indicatoren die door het meest aantal ouders als een kwaliteitsindicator worden gepercipieerd.

	% ouders die dit als een teken van kwaliteit zien (antwoordmogelijkheid 'zeker wel' en 'eerder wel' samen)
Hoe leerlingen zich voelen op school	98%
De houding van de leerkrachten	97%
De inhoud van de lessen	97%
De houding van de directie	96%
De manier van communiceren met de ouders	95%
De visie van de school	95%
Begeleiding studiekeuze	90%
Mogelijkheden om betrokken te zijn als ouders	90%
Omgang met leerlingen met bijzondere leernoden	89%

¹ antwoordmogelijkheden: zeker wel – eerder wel – tussen beiden- eerder niet – zeker niet- ik weet het niet

Het valt op hoe hoog de houding van de leerkrachten en de houding van de directie scoren als kwaliteitsindicatoren. Deze vaststelling sluit aan bij eerder onderzoek bv. rond onthaalbeleid, waaruit blijkt dat de houding van het schoolpersoneel bepalend is voor het zich welkom voelen op school voor ouders (cob, 2012) . Als we enkel kijken naar de antwoordcategorie 'zeker wel', dan komt de kwaliteitsindicator 'houding van de leerkrachten' zelfs op de eerste plaats.

Ook in het kwalitatief luik kwamen deze kwaliteitsindicatoren als sterk doorwegend naar voor. Ouders halen hierbij zowel positieve als negatieve ervaringen aan om te duiden hoe sterk de houding van een leerkracht en directeur meespeelt.

Niet alle leerkrachten zijn goed, sommige leerkrachten zijn onbeleefd, gefrustreerd en reageren niet professioneel. Voor leerlingen bestaat er het CLB voor begeleiding. Waarom bestaat er geen begeleiding voor leerkrachten zodat ze gemotiveerd blijven en professioneel kunnen reageren?

De directie is wel belangrijk, hij/zij bepaalt veel. Een goede directeur zie je veel, je kan er bij terecht. Ze zijn goed op de hoogte en bereikbaar. Ze organiseren een koffiemoment en zoeken actief om ouders te betrekken. Ouders voelen zich welkom met zo een directeur.

Een aantal ouders geeft aan dat begeleiding bij studiekeuze ook belangrijk is. Sommige ouders zijn hier duidelijk ontevreden over en geven aan dat hun kind een verkeerde studieoriëntering krijgt door hun achtergrond.

De leerkrachten zijn met uw kinderen bezig, die weten wat ze kunnen en niet kunnen. Het is dus belangrijk dat ze meebeslissen.

Ze zeiden dat hij het best naar het ASO kon en we hebben die keuze ook gemaakt.

In mijn dochter haar school is er een assistent die meedenkt, meer vanuit CLB.

Ze raden onze ouders direct aan om hun kind naar het beroeps te doen en dat is alleen omdat wij allochtoon zijn. En de meeste ouders weten van niet beter, ze doen dat maar. Ook de kinderen weten zelf niet wat ze doen. Het is dan maar pas veel later dat de ouders of de kinderen beseffen waar ze in zitten en dat de mogelijkheden achteraf beperkt zijn.

De leerkrachten zijn er niet van overtuigd dat wij als ouders genoeg weten en doen om ons kind te ondersteunen. Ik kan als ouder wel inschatten wat mijn kind wel of niet goed kan. Maar de leerkrachten hechten er minder belang aan, ze gaan ervan uit dat wij minder ondersteuning geven omdat wij anderstalig zijn

Uit het kwantitatief onderzoek blijkt duidelijk dat ouderbetrokkenheid (manier van communiceren en mogelijkheden om betrokken te zijn) voor ouders een belangrijke kwaliteitsindicator is. Ouderbetrokkenheid blijkt dus naast intrinsiek zinvol voor de schoolloopbaan van het kind ook interessant te zijn voor scholen aangezien ouders dit zien als een belangrijke kwaliteitsindicator.

Ook bij de focusgroepen werd ingegaan op de manier van communiceren met ouders. Nogal wat ouders gaven aan dat dit de allerbelangrijkste kwaliteitsindicator is.

De deur van de directrice staat altijd open. Ik heb daar een goede band mee.

Als een directeur ouders menswaardig behandelt, zal hij dat ook doen met zijn team en de leerlingen. De leerkrachten zullen blij zijn en dat zal afstralen op de kinderen.

Een goede directie ontvangt mensen, begeleidt, maakt tijd vrij voor gesprekken en roept ouders bij zich als dat nodig is.

Vriendelijke ontvangst, enthousiasme, meedelevens, aanvaarding, luisteren, aanpassingen willen doen.

Met de directrice kon ik deftig babbelen en haar communicatie naar mijn kinderen toe is ook goed. Een toffe lieve vrouw die goed communiceert met mij over mijn kinderen.

Met een juf van één van mijn zonen heb ik een heel goeie communicatie. 1 keer per week babbel ik met haar over mijn zoon in de klas. Ze is er echt mee bezig. Hij staat wat achter met praten, maar ze doet er veel aan.

Mijn zoon zat in het 1ste middelbaar en het was oudercontact, mijn zoon ging mee. De leerkracht was eerst niet aanwezig. Toen de leerkracht toekwam, gooide ze zijn rapport op tafel en zei: "mevrouw, uw zoon is een loser", waar mijn zoon bij was.

De respondenten van de online bevraging kregen de kans om nog extra kwaliteitsindicatoren te noteren die niet voorkwamen in het vooropgestelde lijstje. Dit zijn de meest voorkomende antwoordcategorieën.

- Inspraak leerlingen
- Bereikbaarheid directie/leerkrachten
- Professionaliteit leerkrachten
- Vernieuwing
- Flexibiliteit

Hierbij gaat het dus opnieuw vaak over het profiel van de leerkrachten en directie. Ouders vermeldde bijvoorbeeld bereikbaarheid (makkelijk bereikbaar, toegankelijk, warm enz.) , professionaliteit (schrijven en spreken zonder fouten, vakkennis,...) en flexibiliteit (omgaan met verschillende 'soorten' kinderen, inspelen op talenten en zich aanpassen, zoeken naar alternatieven als iets niet werkt).

Als we de globale vergelijking maken tussen basisonderwijs en secundair onderwijs, zien we dat er weinig verschil is. Ouders met kinderen in het basisonderwijs geven met andere woorden geen andere kwaliteitsindicatoren in vergelijking met ouders met kinderen in het secundair onderwijs. Er zijn enkele uitzonderingen, maar die kunnen grotendeels verklaard worden door de eigenheid van het basisonderwijs of het secundair onderwijs. Begeleiding bij studiekeuze is bijvoorbeeld voor meer ouders met kinderen in het secundair onderwijs een kwaliteitsindicator dan dat dit voor ouders met kinderen in het basisonderwijs een kwaliteitsindicator is. Dat kan verklaard worden door de eigenheid van het secundair onderwijs, die een andere finaliteit heeft. Verder blijkt sport, spel en cultuur in het basisonderwijs voor 73% van de ouders een kwaliteitsindicator te zijn, in het secundair is dat merkbaar minder (66%).

De volgende indicatoren worden bij de online bevraging het minst door ouders aangeduid als een teken van kwaliteit:

	% ouders die dit niet als teken van kwaliteit zien (antwoordmogelijkheid 'zeker niet' en 'eerder niet' samen)
Wachtrijen	62%
Schoolfactuur	46%
Ligging	44%
Hoeveelheid huiswerk	40%

Bovenstaande antwoorden zijn opmerkelijk gezien het feit dat scholen soms net op deze thema's inspelen om tegemoet te komen aan de wensen van (bepaalde) ouders. Het gaat dan bijvoorbeeld om duurdere schoolfacturen, om het geven van veel huiswerk omdat ouders dit aanzien als kwaliteitsvol enz. Uit deze bevraging kan alvast niet geconcludeerd worden dat ouders wachtrijen, de schoolfactuur, de ligging en de hoeveelheid huiswerk als indicatoren van kwaliteit zien.

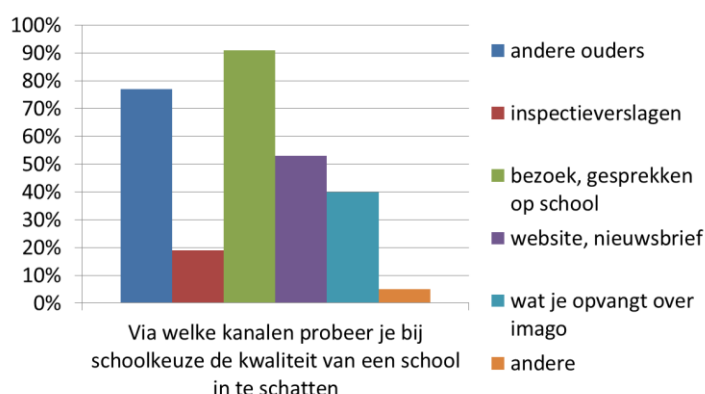
Ook hier zien we op sommige punten een klein onderscheid tussen het basisonderwijs en het secundair onderwijs, die vaak met de eigenheid van beide te maken heeft. De schoolfactuur bijvoorbeeld is voor 52% van de ouders met kinderen in het basisonderwijs geen kwaliteitsindicator, in het secundair onderwijs is dit voor 'slechts' 42% van de ouders geen kwaliteitsindicator. Dit verschil kan verklaard worden door het feit dat er in het basisonderwijs een maximumfactuur is, waardoor er op dit vlak minder variatie kan zijn tussen scholen.

In een focusgroep werd gezegd dat de hoeveelheid huistaken enerzijds geen indicator is van een goede of slechte school, maar dat men anderzijds nooit zijn kind naar een school zou sturen waar er geen huiswerk wordt gegeven.

Huiswerk is interessant om als ouder zicht te hebben op wat het kind leert op school en hoe een kind werkt. Het is ook belangrijk als voorbereiding op het secundair. De hoeveelheid huiswerk zegt niets over de kwaliteit van een school. Maar ik zou mijn kind nooit naar een school sturen waar er geen huiswerk wordt gegeven.

Hiernaast zijn er ook een aantal indicatoren waarover ander onderzoek (bv. Smeyers, 2013) meldt dat het belangrijke kwaliteitsindicatoren zijn in de perceptie van ouders, bv. het profiel van de leerlingen, de studierichtingen en de heterogeniteit. In deze bevraging blijken deze indicatoren niet als erg sterk kwaliteitsbepalend bestempeld te worden. Er is wel een relatief hoog aantal 'ik weet het niet'-antwoorden' bij het profiel van de leerlingen als kwaliteitsindicator. Dit zou kunnen wijzen op een sociaal wenselijk antwoord.

4.3 Kwaliteit inschatten bij schoolkeuze

Uit de online bevraging blijken schoolbezoeken en gesprekken op school de vaakst gebruikte strategieën te zijn om de kwaliteit te kunnen inschatten bij schoolkeuze. Het belang van een goed onthaal, openklas- en opendeurdagen, infosessies en inschrijvingsmomenten kan dus moeilijk onderschat worden. Ook via andere ouders trachten veel ouders kwaliteit in te schatten. Meer dan 50% van de ouders zegt dat de website en nieuwsbrief van een school hen helpen om de kwaliteit in te schatten. Het loont dus zeker de moeite om hierin te investeren! Andere kanalen waarlangs ouders ook nog kwaliteit trachten in te schatten zijn de leerlingen die er al op school zitten.

Er blijkt weinig verschil te zijn tussen ouders met kinderen in het basisonderwijs en ouders met kinderen in het secundair onderwijs met betrekking tot deze vraag. In het basisonderwijs is het percentage ouders die de kwaliteit tracht in te schatten via andere ouders wel wat groter dan in het secundair onderwijs.

De focusgroepgesprekken bevestigen dat het onthaal erg belangrijk is in schoolkeuzeprocessen, naast de ligging, de verhalen die men hoort van anderen over de school en soms schoolkosten.

Ik weet dat het een goede school is als je van iemand hoort dat het een goede school is, als je iemand kent die er ook kinderen heeft.

De schoolkosten zijn belangrijk, maar zijn toch nog ondergeschikt aan wat de school doet of de nabijheid van de school.

Een school wordt ook dikwijls gekozen omdat ze dichtbij is.

Ik vond het belangrijk dat de basisschool in de buurt was en dat ik het gevoel had dat het degelijk onderwijs was. In het middelbaar vond ik vooral de richting belangrijk.

Vriendelijk onthaal door de directrice, ik mocht zelfs heel de lagere school gezien. Ik heb ook een heel reglement gekregen.

4.4 Tevredenheid kwaliteit

	% ouders die hierover tevreden zijn (antwoordmogelijkheden 'zeker wel' of 'eerder wel')
Hoe leerlingen zich voelen op school	89%
Visie van de school	87%
De inhoud van de lessen	85%
De ligging van de school	85%
De houding van de leerkrachten	84%
De mogelijkheden voor ouders om betrokken te zijn	83%

De houding van de directie	82%
Hoe de school zichzelf voorstelt	81%
Hoe de school communiceert met ouders	81%
Gezond, milieubewust en sociaal	80%

Uit bovenstaande cijfers van de online bevraging blijkt dat ouders over heel wat kwaliteitsindicatoren erg tevreden zijn. Ze zijn ook het meest tevreden over die thema's die ze als de belangrijkste kwaliteitsindicatoren zien. Als we enkel kijken naar 'zeker wel' zien we dat 'hoe de leerlingen zich voelen', 'de houding van de directie' en 'de ligging' het best scoren.

	% ouders die hierover niet tevreden zijn (antwoordmogelijkheden 'helemaal niet' of 'eerder niet' tevreden)
Wachtrijen	13%
Hoeveelheid huiswerk	12%
Schoolfactuur	9%
De ligging van de school	9%
Infrastructuur	8%

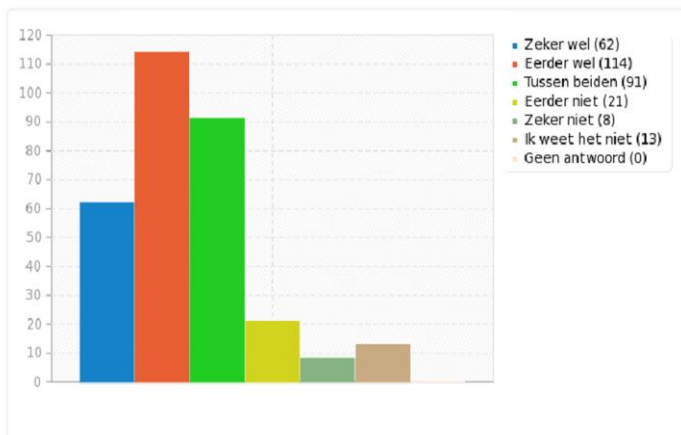
13% van de ouders geeft aan niet tevreden te zijn over wachtrijen. Hierbij dient opgemerkt te worden dat slechts een kleine minderheid van de scholen hiermee geconfronteerd wordt. Voor alle andere scholen is dit een irrelevante vraag.

Het is opmerkelijk dat 12% van de ouders niet tevreden is over het huiswerk. Hiermee is natuurlijk niet duidelijk waarover men concreet ontevreden is: vinden ouders dat er te veel huiswerk is of net te weinig? Is het huiswerk niet aangepast aan het kind? Of wordt er te veel verwacht van het huiswerk of de mate waarin de scores meetellen enz. Het kan echter wel relevant zijn dit thema op te nemen in het overleg met ouders bv. binnen de ouderwerking. Bij de focusgroepgesprekken bleek dat de ouders een mening hebben over huiswerk.

Kinderen hebben soms teveel huiswerk. Of ouders hebben zelf niet gestudeerd en snappen dat allemaal niet.

Huiswerk begeleiden is moeilijk voor ouders, soms ken je de methodes die ze gebruiken niet, ook al snap je dan wel waar het over gaat, je hebt dat zelf op een gans andere manier aangeleerd en kan dat dan nog niet uitleggen.

In welke mate ben je tevreden over de volgende zaken van de school van jouw kind? [De kostprijs van de schoolfactuur]

Met betrekking tot schoolfactuur geven we graag de volledige grafiek mee van de spreiding van de antwoorden bij de online bevraging. We zien dat 9% van de ouders 'eerder niet' of 'zeker niet' tevreden is over de schoolfactuur. Daarnaast is 30% van de ouders 'tussen beiden' tevreden. Deze resultaten liggen in de lijn van een andere peiling (cob, 2013) dat de schoolfactuur nog steeds een onderwerp blijft waarover niet alle ouders uitgesproken positief zijn.

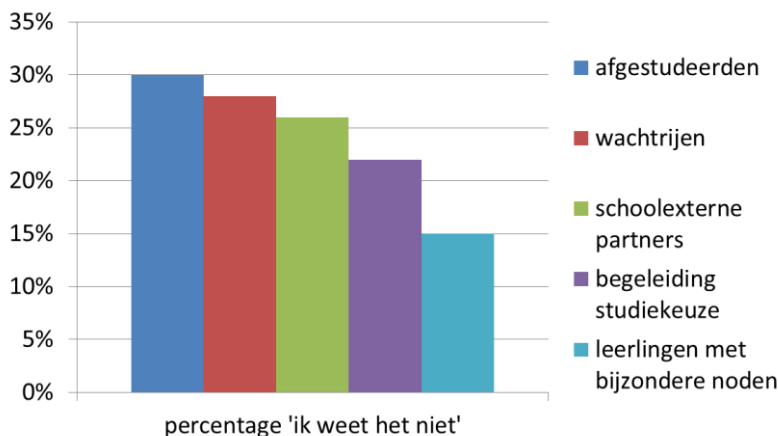
De schoolkosten kwamen ook aan bod tijdens de kwalitatieve uitdieping via de focusgroepgesprekken.

De school moet de leerling per individu bekijken, met respect, zeker voor schoolkosten.

Soms wordt een school ook gekozen op basis van de kosten. De kosten probeer je te bepalen aan de hand van de informatie die je krijgt bij de inschrijving, hoewel er vaak verborgen kosten opduiken die op voorhand niet zijn vermeld. Er zijn wel grote verschillen tussen scholen wat betreft de kostprijs. Kost staat niet gelijk aan kwaliteit.

Er zou wel meer gecommuniceerd mogen worden over schoolkosten.

Omdat er in de onlinebevraging bij een aantal kwaliteitsindicatoren nogal wat ouders 'ik weet het niet' geantwoord hebben, geven we hieronder ook een overzicht mee.

De reden waarom ouders 'ik weet het niet' invullen kan heel verschillend zijn: het kan betekenen dat ouders er niet van op de hoogte zijn, omdat ze niet goed geïnformeerd worden hieromtrent. Maar het kan evengoed betekenen dat ze er nog niet mee in aanraking zijn gekomen (bv. omgang met leerlingen met bijzondere leernoden).

In het basisonderwijs zijn er bijvoorbeeld veel meer mensen die niet weten of ze al dan niet tevreden moeten zijn overwat de afgestudeerden bereikt hebben, dan dat dit het geval is in het secundair onderwijs. Dat is logisch gezien de finaliteit van het basisonderwijs.

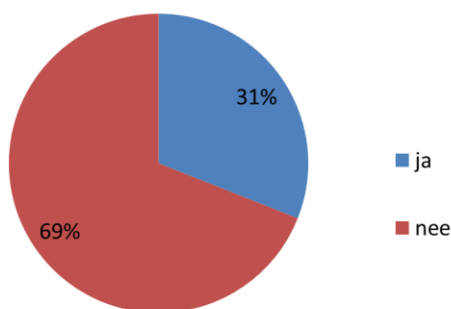
Hetzelfde geldt voor 'begeleiding studiekeuze' als kwaliteitsindicator. 34% van de ouders met kinderen in het basisonderwijs heeft geantwoord dat ze niet weten of ze hierover tevreden moeten zijn. Het is mogelijk dat de ouders in kwestie er nog niet mee in aanraking kwamen omdat hun kinderen nog jonger zijn en studiekeuze nog niet aan de orde is, maar het is ook mogelijk dat de ouders effectief niet weten wat de school hierrond onderneemt. Dat is dan wel opmerkelijk want 90% van de ouders geeft aan dat het een belangrijke kwaliteitsindicator is.

In tegenstelling tot de resultaten uit 4.2 blijkt hier dat voor de tevredenheid rond de kwaliteitsindicatoren wel een aantal verschillen zijn tussen ouders met kinderen in het secundair onderwijs en ouders met kinderen in het basisonderwijs². Zo lijkt er met betrekking tot het profiel van de leerlingen, de houding van de directeur en de infrastructuur een grotere tevredenheid bij ouders met kinderen in het secundair. Met betrekking tot de uitstappen, samenwerking met schoolinterne partners en de schoolfactuur blijken ouders met kinderen in het basisonderwijs dan weer meer tevreden.

4.5 Inspraak ouders

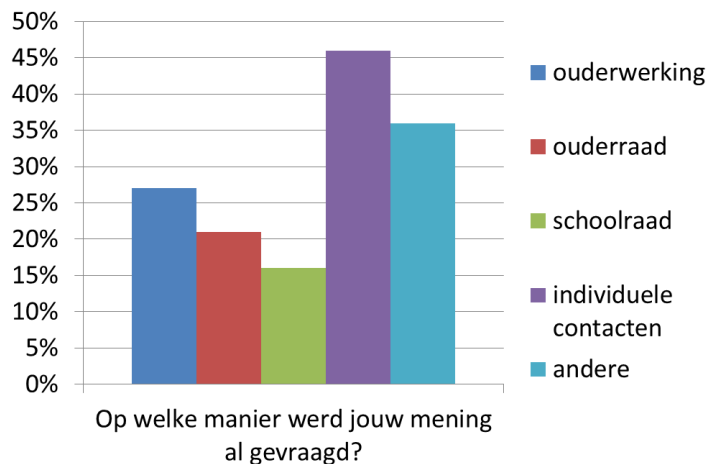
Volgens de online bevraging blijkt dat slechts een minderheid van de ouders al naar hun mening werd gevraagd over kwaliteit op school.

Werd je mening al gevraagd?

² De benoemde verschillen zijn slechts gebaseerd op verschillen in gemiddelden, deze zijn niet statistisch getoetst.

De ouders die de online bevraging invulden wiens mening al werd gevraagd, geven aan dat dit voornamelijk via individuele contacten gebeurde. Bij die ouders die 'andere' invulden, gaf de overgrote meerderheid aan dat dit via een enquête was. Meer dan 30% van de ouders die hun mening al gevraagd werd, gaven dezedus via enquêtes.

'Slechts' 16% van de ouders gaven aan dat hun mening gevraagd werd via de schoolraad. Dit mag echter niet gelezen worden als dat er slechts in 16% van de schoolraden kwaliteitsgerelateerde onderwerpen aan bod zouden komen. Om tot die conclusie te komen, zouden enkel schoolraadleden mogen bevroegd worden en dat was niet het geval. De bevraging is naar alle ouders gestuurd, waaronder wellicht een relatief klein deel van de ouders ook in de schoolraad zit of goed op de hoogte is van de werking van de schoolraad.

Ook de ouders van de focusgroepgesprekken bevestigen dat het niet vaak voorkomt dat hun mening bevroegd wordt over onderwijskwaliteit. Ze willen liefst hun mening geven in kleine groep of in een persoonlijk gesprek.

Nee, ik heb wel zelf initiatief daarin genomen om dat te gaan zeggen. Ik vond dat de kinderen te veel moesten kennen op te korte tijd. Daar hadden ze wel oren naar en ze houden er rekening mee in de klas.

Bij ons was er een enquête en uitwisselingsdag op school, de resultaten hangen uit in de school.

Ik werk op school in functie van een vzw ; ik merk dat ze naar mij luisteren omdat ik een bepaalde functie heb in de school. Andere ouders komen dan aan mij vragen om dat door te geven want naar hen wordt veel minder geluisterd.

Via de ouderraad is er al een bevroeding geweest rond wat goed loopt en wat beter kan.

Uit de kwantitatieve verwerking blijkt dat het in het basisonderwijs meer voorkomt dat ouders hun mening kunnen geven via de ouderwerking en de ouderraad dan in het secundair onderwijs.

De ouders die de online bevroeding invulden, vonden het ook erg belangrijk dat ze hun mening kunnen geven over kwaliteit op school.

De ouders kregen in de online bevraging ook de ruimte om thema's in te vullen waarover ze hun mening willen geven. 38% van de ouders vulde hier één of meerdere thema's in. Een aantal thema's komen zeer frequent terug:

- welbevinden kinderen (en gezondheidsgerelateerde onderwerpen zoals beweging en sport, voeding, buitenschoolse activiteiten, veiligheid, milieu)
- ouderbetrokkenheid
- huistaken

Bij de ouders die deelnamen aan de focusgroepgesprekken kwamen volgende thema's voor:

- schoolkosten
- sanctiebeleid en leefregels
- huiswerk

5. Besluit

De vrij hoge respons op de online bevraging en de goede opkomst bij de focusgroepgesprekken tonen aan dat onderwijskwaliteit een onderwerp is dat ook leeft bij ouders.

De ouders die bevraagd werden, geven de voorkeur aan een leerlinggerichte school en benoemen het welbevinden van de leerlingen en de houding van directie en leerkrachten als belangrijkste kwaliteitsindicatoren. Ze blijken hiernaast ook tevreden te zijn over die indicatoren die ze als belangrijk beschouwen. De ouders geven aan dat ze het zinvol vinden hun mening te mogen geven over de kwaliteit van het onderwijs, hoewel nog geen derde van de ouders die vraag al gekregen heeft. Als hun mening gevraagd wordt, gebeurt dit voornamelijk via individuele contacten.

6. Bibliografie

Onderwijsraad. (2005). *Schoolkwaliteit in beeld. Voorstellen voor een verantwoorde openbaarmaking van gegevens over de kwaliteit van scholen*. Geraadpleegd op www.onderwijsraad.nl/upload/publicaties/466/documenten/schkw1.pdf

Smeyers (2013). *Secundair onderwijs door de bril van ouders. Een kwalitatief onderzoek naar de verwachtingen van ouders over onderwijskwaliteit en de rol daarvan als schoolkeuzemotief*. Universiteit Antwerpen. Masterproef voorgelegd met het oog op het behalen van de graad van master in de Opleidings- en Onderwijswetenschappen

COB (2013). *Schoolkosten in het secundair onderwijs*. Rapport in opdracht van het departement Onderwijs en Vorming. Geraadpleegd op <http://www.ouderbetrokkenheid.be/sites/default/files/pdf/Schoolkosten%20in%20het%20secundair%20onderwijs%20-%20rapport%20COB%20ouderkoepels.pdf>

COB (2012). *Onderzoek naar onthaalbeleid op school*. Verslag van focusgroepen met ouders. Geraadpleegd op <http://www.ouderbetrokkenheid.be/sites/default/files/pdf/onthaalbeleid.pdf>

Bijlage 1: online bevraging

Persoonlijke gegevens

*[] Ik ben ... **

Selecteer alle mogelijkheden:

- ☐ ouder
- ☐ leerkracht
- ☐ directeur/coördinator
- ☐ Andere:

Als ze antwoorden 'ouder': alle volgende vragen.

*[] Mijn kinderen zitten in ... **

Selecteer alle mogelijkheden:

- ☐ Basisonderwijs
- ☐ Secundair onderwijs
- ☐ Buitengewoon basisonderwijs
- ☐ Buitengewoon secundair onderwijs
- ☐ Andere:

Wat zijn volgens jou de belangrijkste **doelen van een kwaliteitsvolle school**? Kies jouw top 3

(Antwoorden: items aanvinken)

- Inspelen op de talenten en interesses van de leerlingen
- Leerlingen laten kennismaken met nieuwe dingen
- De doorstroming naar verder onderwijs verzekeren
- Aandacht hebben voor het welbevinden van de leerlingen
- Ervoor zorgen dat zoveel mogelijk leerlingen de ontwikkelingsdoelen/eindtermen behalen
- Ondersteunen in de algemene ontwikkeling van de leerlingen
- Leerlingen voorbereiden op de arbeidsmarkt
- Andere:

In welke mate zijn onderstaande zaken voor jou als ouder een **teken** dat een school **kwalitatief** is?

(antwoordmogelijkheden per voorbeeld: zeker wel – eerder wel – tussen beiden- eerder niet – zeker niet- ik weet het niet)

- De leerlingen en schoolpersoneel

- Wat afgestudeerden op de arbeidsmarkt of in het hoger onderwijs bereiken
 - Het profiel van de leerlingen
 - Hoe de leerlingen zich voelen op school
 - De houding van de leerkrachten (ipv motivatie en hoe ze zich voelen)
 - De houding van de directeur
- Leren op school
 - De hoeveelheid huistaken en testen
 - De inhoud van de lessen
 - Het soort uitstappen dat georganiseerd wordt
 - De kostprijs van de schoolfactuur
 - De begeleiding van leerlingen met bijzondere leernoden
 - De gebruikte lesmethoden en ICT
 - De begeleiding van leerlingen in studiekeuzeprocessen
 - De studierichtingen die aangeboden worden (enkel secundair)
- De school als organisatie
 - De ligging van de school
 - Hoe de school zichzelf voorstelt
 - De visie van de school
 - De infrastructuur van de school
 - De aanwezigheid van wachtrijen voor inschrijving
 - De manier van omgaan met diversiteit
 - De manier van communiceren met de ouders
- Leven op school
 - het gezonde, milieubewuste en sociale karakter van de school
 - de mogelijkheden van ouders om betrokken te zijn
 - sport, spel en cultuur- randactiviteiten
 - De samenwerking met schoolinterne (CLB, schoolraad,...) partners
 - De samenwerking met schoolexterne partners (buurtorganisaties ...)
- andere: (*vul aan*)

Via welke kanalen probeer je bij een schoolkeuze de kwaliteit van een school in te schatten?

(antwoorden: meerdere opties aanvinken mag)

- Via andere ouders
- Via inspectieverslagen
- Via bezoek/gesprekken op school
- Via de website, nieuwsbrief enz. van de school
- Via wat je opvangt over het imago van de school
- Andere:

In welke mate ben je **tevreden** over de volgende zaken van de school van jouw kind? (antwoordmogelijkheden per voorbeeld: zeker wel – eerder wel –tussen beiden- eerder niet-zeker niet- ik weet het niet)

- De leerlingen en schoolpersoneel
 - o Wat afgestudeerden op de arbeidsmarkt of in het hoger onderwijs bereiken
 - o Het profiel van de leerlingen
 - o Hoe de leerlingen zich voelen op school
 - o De houding van de leerkrachten (ipv motivatie en hoe ze zich voelen)
 - o De houding van de directeur
- Leren op school
 - o De hoeveelheid huistaken en testen
 - o De inhoud van de lessen
 - o Het soort uitstappen dat georganiseerd wordt
 - o De kostprijs van de schoolfactuur
 - o De begeleiding van leerlingen met bijzondere leernoden
 - o De gebruikte lesmethoden en ICT
 - o De begeleiding van leerlingen in studiekeuzeprocessen
 - o De studierichtingen die aangeboden worden (enkel secundair)
- De school als organisatie
 - o De ligging van de school
 - o Hoe de school zichzelf voorstelt
 - o De visie van de school
 - o De infrastructuur van de school
 - o De aanwezigheid van wachtrijen voor inschrijving
 - o De manier van omgaan met diversiteit
 - o De manier van communiceren met de ouders
- Leven op school
 - o het gezonde, milieubewuste en sociale karakter van de school
 - o de mogelijkheden van ouders om betrokken te zijn
 - o sport, spel en cultuur- randactiviteiten
 - o De samenwerking met schoolinterne (CLB, schoolraad,...) partners
 - o De samenwerking met schoolexterne partners (buurtorganisaties ...)
- andere: (vul aan)

Hoe sterk weegt de kwaliteit van een school door in de schoolkeuze (naast andere motieven zoals nabijheid, waar vrienden en familie naar school gaan enz.)

(antwoorden: 1 optie kiezen)

- Zeker wel
- Eerder wel

- Eerder niet
- Zeker niet

Werd jouw **mening** al gevraagd over de kwaliteit van de school van je kinderen?

(antwoorden: 1 optie kiezen)

- Ja
 - o Indien ja: op welke manier werd jouw mening al gevraagd?
 - § Via de ouderwerking
 - § Via de ouderraad
 - § Via de schoolraad
 - § Via individuele contacten met de school
 - § Andere: ...
- nee

Vind je het **belangrijk dat jouw mening gevraagd wordt** over de kwaliteit van de school van je kinderen?

(antwoorden: 1 optie kiezen)

- Zeker wel
 - o Indien ja: over welke thema's geef je graag jouw mening?..... (open vraag)
- Eerder wel
 - o Indien ja: over welke thema's geef je graag jouw mening? (open vraag)
- Eerder niet
- Zeker niet

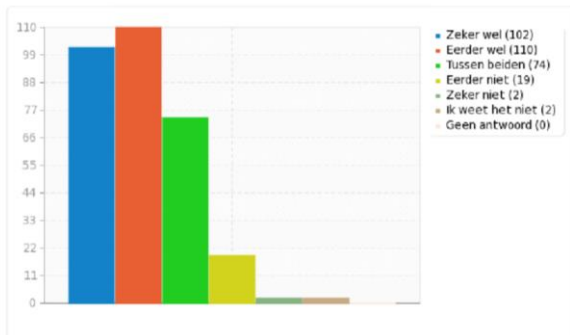
Bedankt om deze bevraging in te vullen.

Heeft u vragen of opmerkingen? Aarzel niet om ons te contacteren.

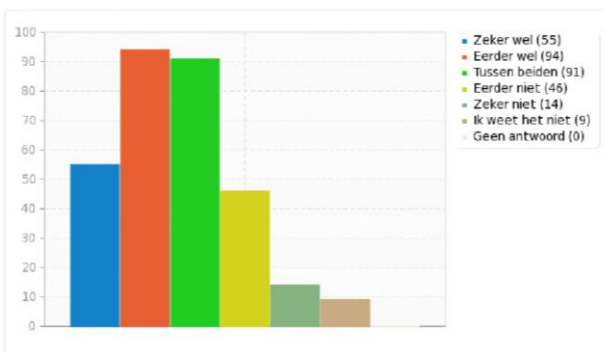
[Klik hier voor onze nieuwsbrief.](#)

Bijlage 2: kwaliteitsindicatoren: grafieken

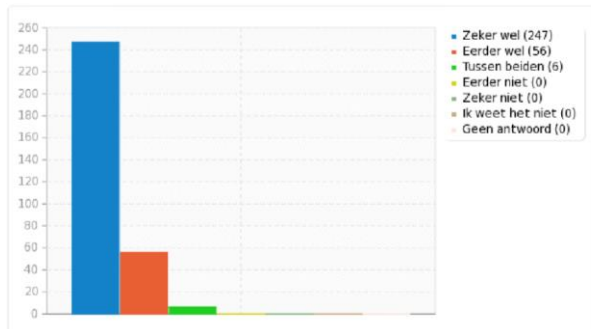
In welke mate zijn onderstaande zaken voor jou als ouder een teken dat een school kwalitatief is? [Wat afgestudeerden op de arbeidsmarkt of in het hoger onderwijs bereiken]

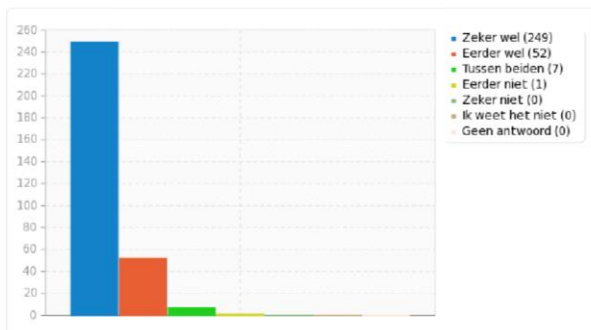
In welke mate zijn onderstaande zaken voor jou als ouder een teken dat een school kwalitatief is? [Het profiel van de leerlingen]

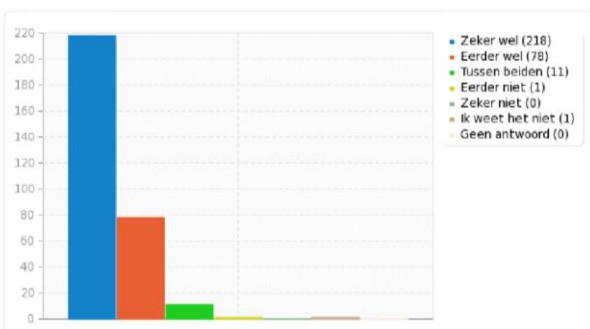
In welke mate zijn onderstaande zaken voor jou als ouder een teken dat een school kwalitatief is? [Hoe de leerlingen zich voelen op school]

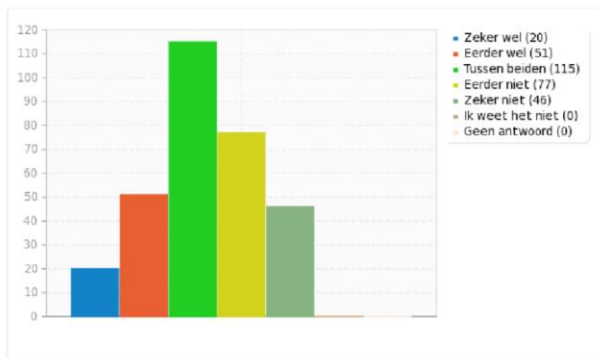
In welke mate zijn onderstaande zaken voor jou als ouder een teken dat een school kwalitatief is? [De houding van de leerkrachten]

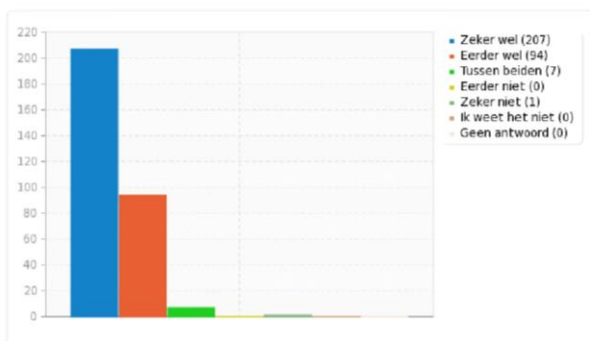
In welke mate zijn onderstaande zaken voor jou als ouder een teken dat een school kwalitatief is? [De houding van de directeur]

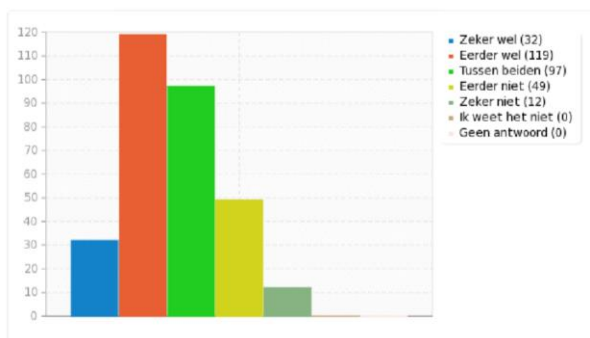
In welke mate zijn onderstaande zaken voor jou als ouder een teken dat een school kwalitatief is? [De hoeveelheid huistaken en testen]

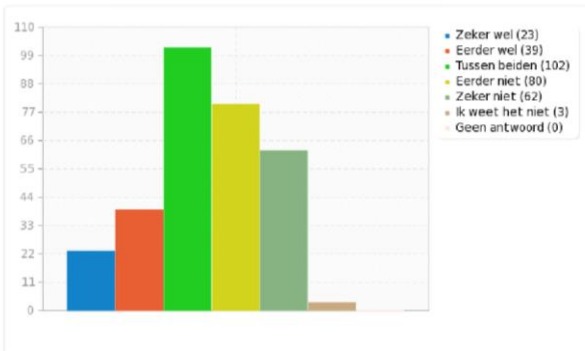
In welke mate zijn onderstaande zaken voor jou als ouder een teken dat een school kwalitatief is? [De inhoud van de lessen]

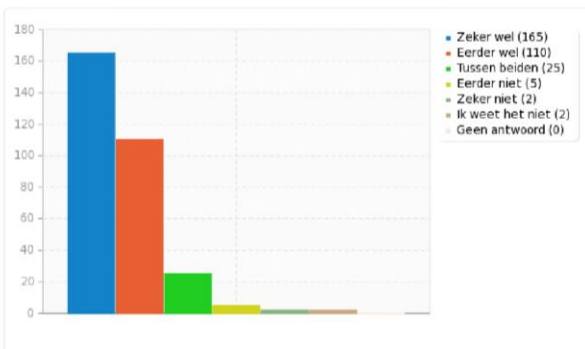
In welke mate zijn onderstaande zaken voor jou als ouder een teken dat een school kwalitatief is? [Het soort uitstappen dat georganiseerd wordt]

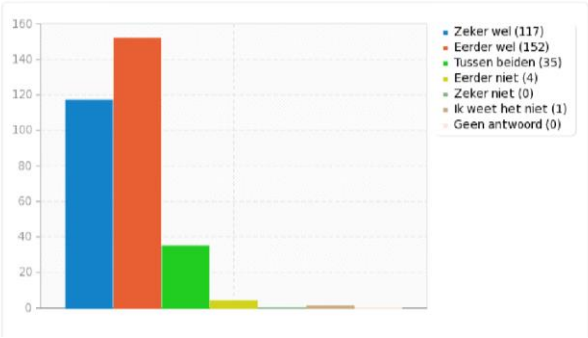
In welke mate zijn onderstaande zaken voor jou als ouder een teken dat een school kwalitatief is? [De kostprijs van de schoolfactuur]

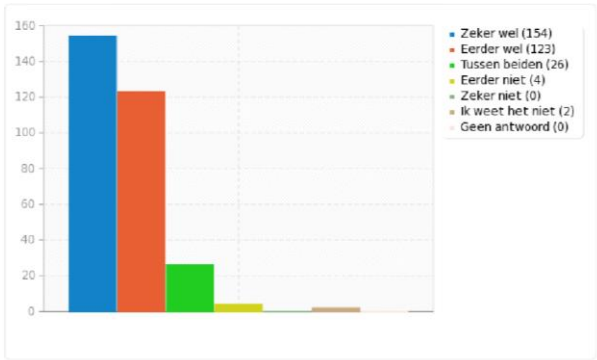
In welke mate zijn onderstaande zaken voor jou als ouder een teken dat een school kwalitatief is? [De begeleiding van leerlingen met bijzondere leernoden]

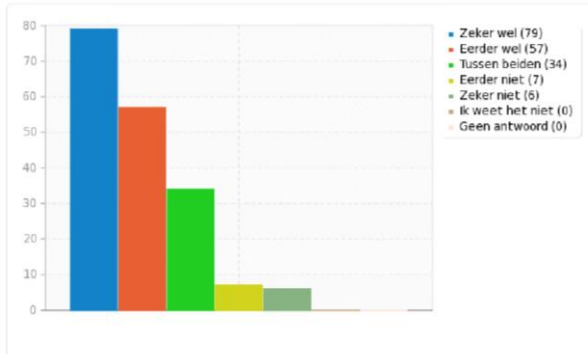
In welke mate zijn onderstaande zaken voor jou als ouder een teken dat een school kwalitatief is? [De gebruikte lesmethoden en ICT]

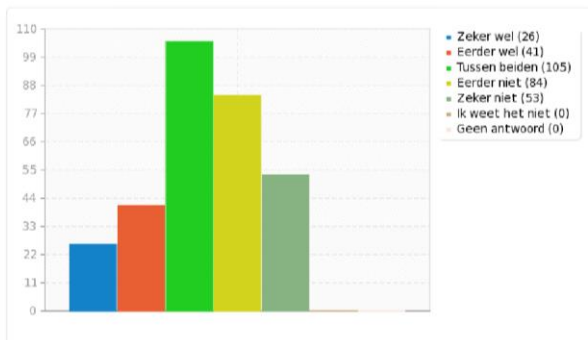
In welke mate zijn onderstaande zaken voor jou als ouder een teken dat een school kwalitatief is? [De begeleiding van leerlingen in studiekeuzeprocessen]

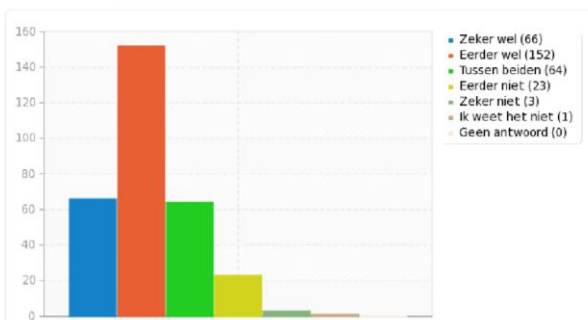
[De studierichtingen die aangeboden worden]

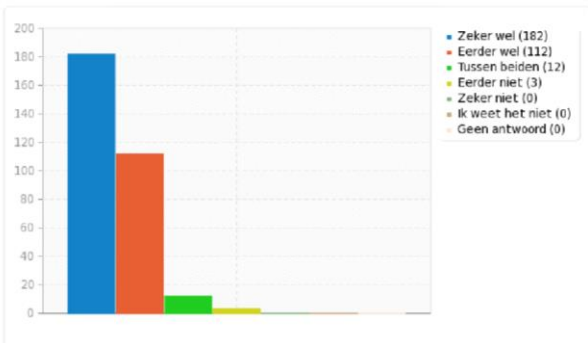
In welke mate zijn onderstaande zaken voor jou als ouder een teken dat een school kwalitatief is? [De ligging van de school]

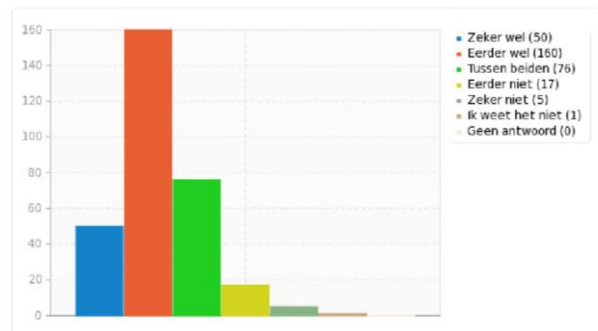
In welke mate zijn onderstaande zaken voor jou als ouder een teken dat een school kwalitatief is? [Hoe de school zichzelf voorstelt]

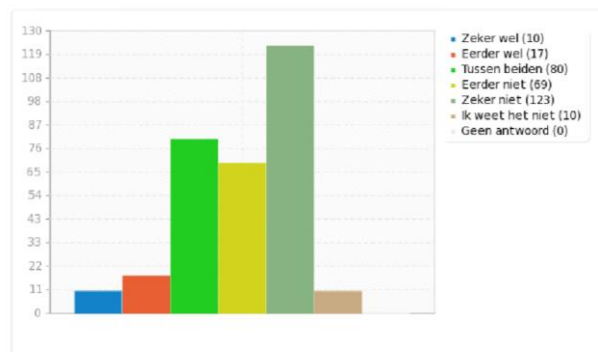
In welke mate zijn onderstaande zaken voor jou als ouder een teken dat een school kwalitatief is? [De visie van de school]

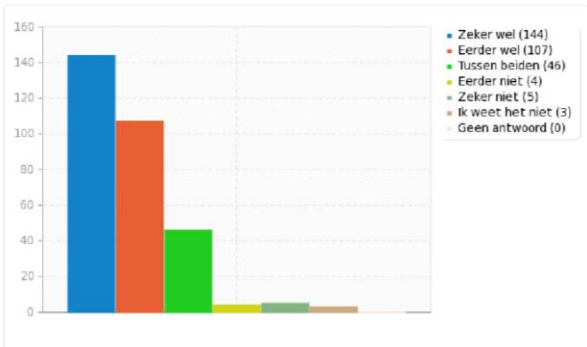
In welke mate zijn onderstaande zaken voor jou als ouder een teken dat een school kwalitatief is? [De infrastructuur van de school]

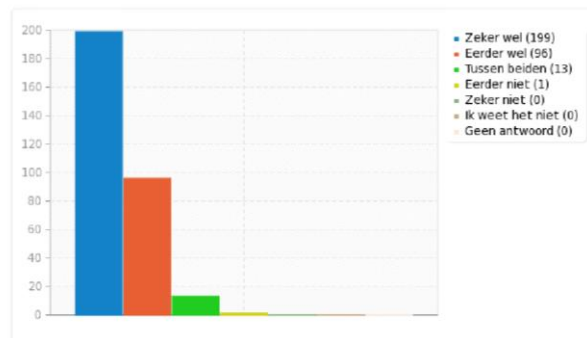
In welke mate zijn onderstaande zaken voor jou als ouder een teken dat een school kwalitatief is? [De aanwezigheid van wachtrijen voor inschrijving]

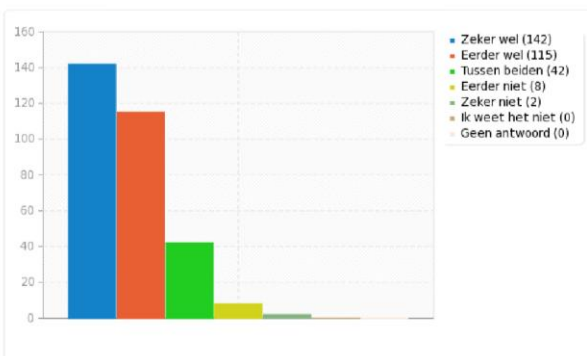
In welke mate zijn onderstaande zaken voor jou als ouder een teken dat een school kwalitatief is? [De manier van omgaan met diversiteit]

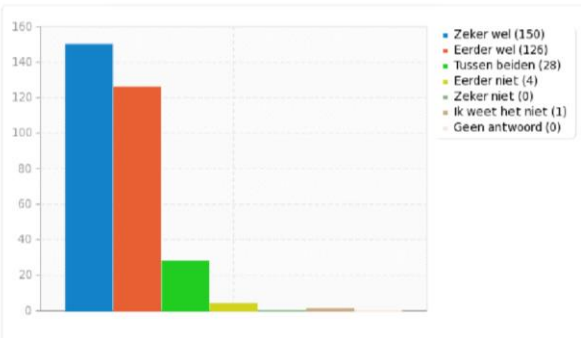
In welke mate zijn onderstaande zaken voor jou als ouder een teken dat een school kwalitatief is? [De manier van communiceren met de ouders]

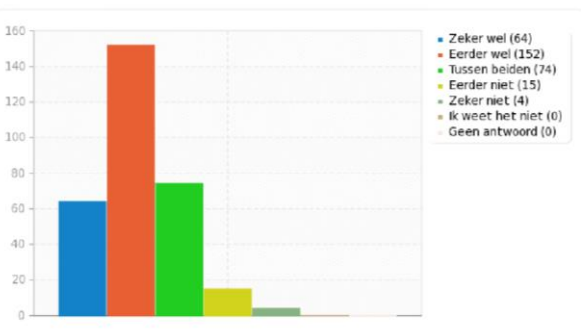
In welke mate zijn onderstaande zaken voor jou als ouder een teken dat een school kwalitatief is? [het gezonde, milieubewuste en sociale karakter van de school]

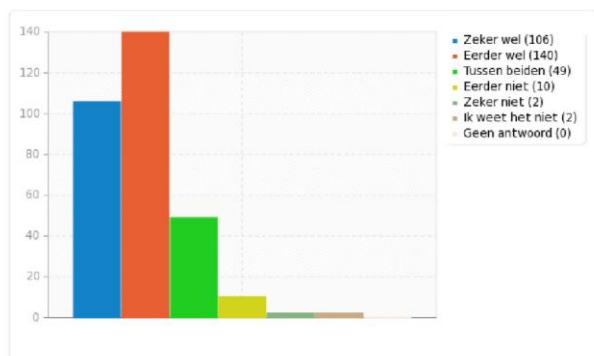
In welke mate zijn onderstaande zaken voor jou als ouder een teken dat een school kwalitatief is? [de mogelijkheden van ouders om betrokken te zijn]

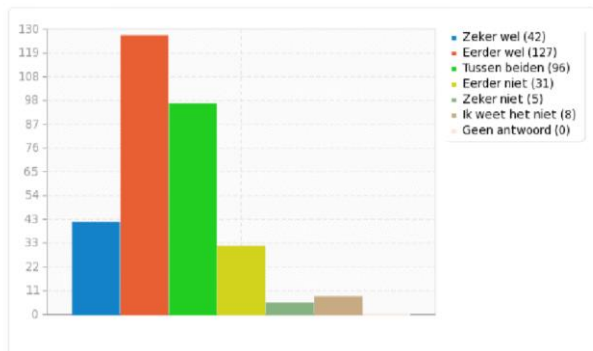
In welke mate zijn onderstaande zaken voor jou als ouder een teken dat een school kwalitatief is? [sport, spel en cultuur- randactiviteiten]

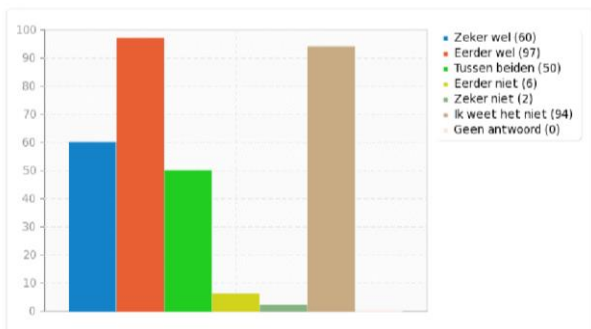
In welke mate zijn onderstaande zaken voor jou als ouder een teken dat een school kwalitatief is? [De samenwerking met schoolinterne (CLB, schoolraad,...) partners]

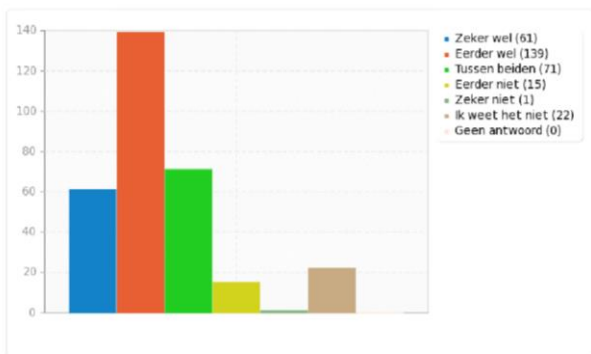
In welke mate zijn onderstaande zaken voor jou als ouder een teken dat een school kwalitatief is? [De samenwerking met schoolexterne partners (buurtorganisaties)]

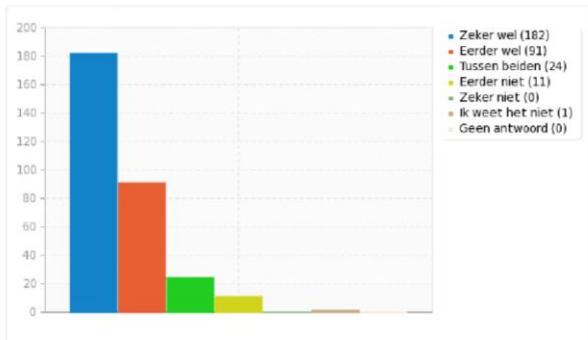
In welke mate ben je tevreden over de volgende zaken van de school van jouw kind? [Wat afgestudeerden op de arbeidsmarkt of in het hoger onderwijs bereiken]

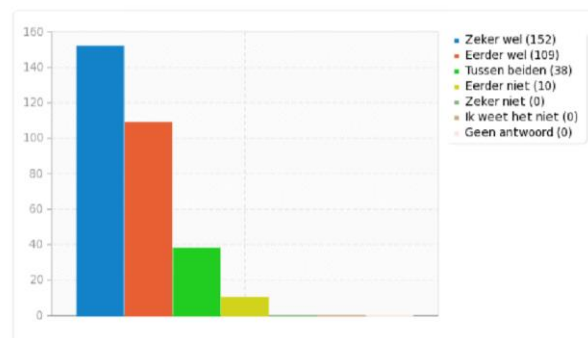
In welke mate ben je tevreden over de volgende zaken van de school van jouw kind? [Het profiel van de leerlingen]

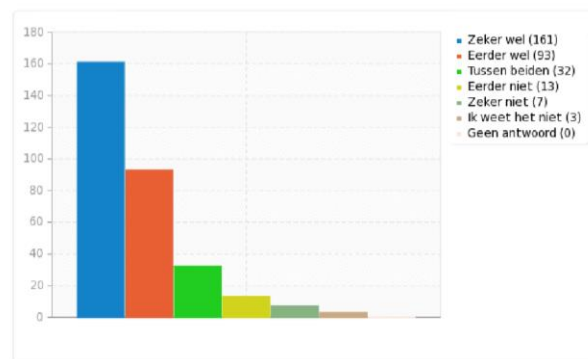
In welke mate ben je tevreden over de volgende zaken van de school van jouw kind? [Hoe de leerlingen zich voelen op school]

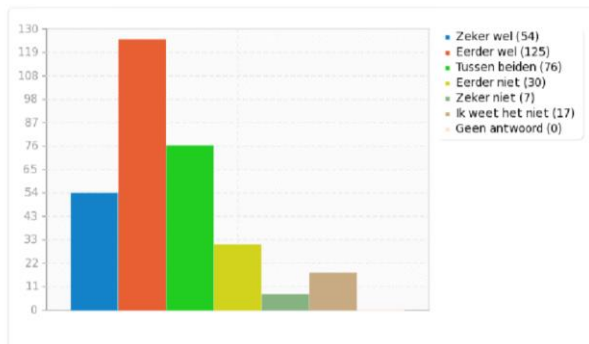
In welke mate ben je tevreden over de volgende zaken van de school van jouw kind? [De houding van de leerkrachten]

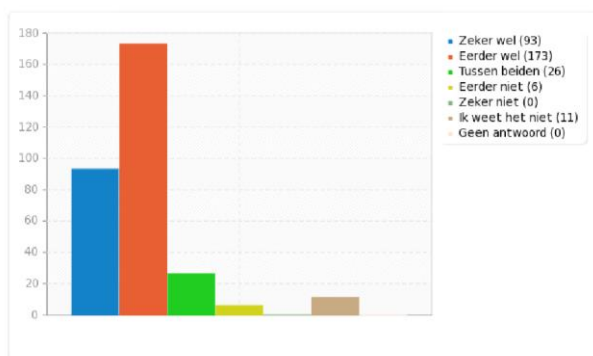
In welke mate ben je tevreden over de volgende zaken van de school van jouw kind? [De houding van de directeur]

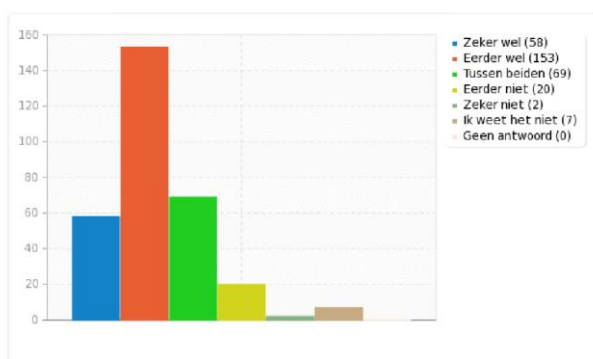
In welke mate ben je tevreden over de volgende zaken van de school van jouw kind? [De hoeveelheid huistaken en testen]

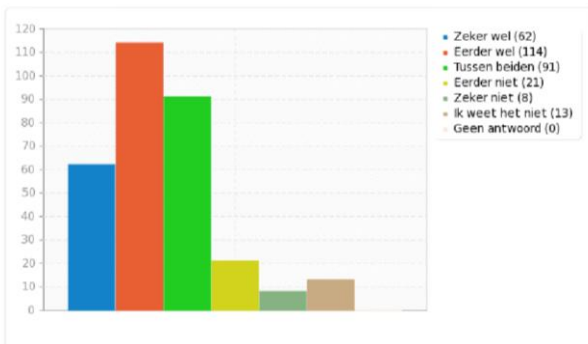
In welke mate ben je tevreden over de volgende zaken van de school van jouw kind? [De inhoud van de lessen]

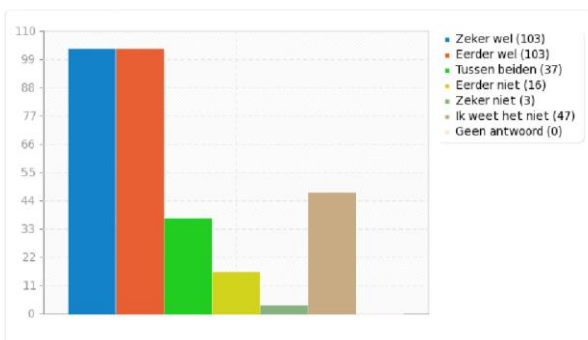
In welke mate ben je tevreden over de volgende zaken van de school van jouw kind? [Het soort uitstappen dat georganiseerd wordt]

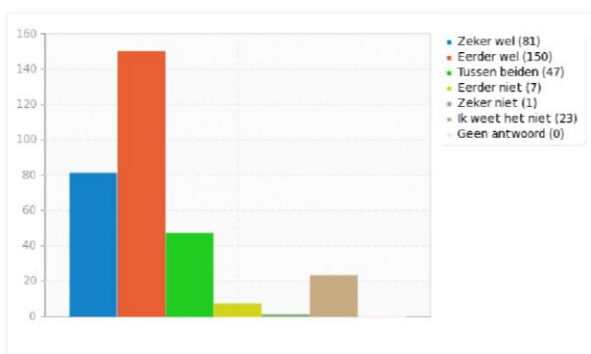
In welke mate ben je tevreden over de volgende zaken van de school van jouw kind? [De kostprijs van de schoolfactuur]

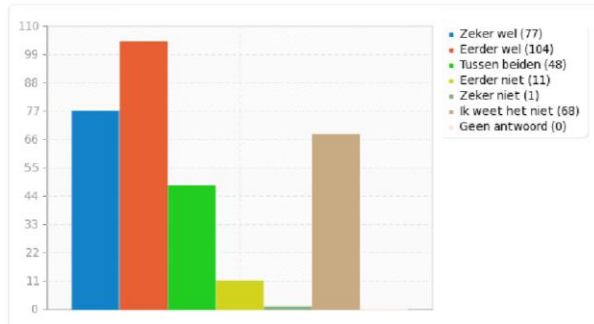
In welke mate ben je tevreden over de volgende zaken van de school van jouw kind? [De begeleiding van leerlingen met bijzondere leernoden]

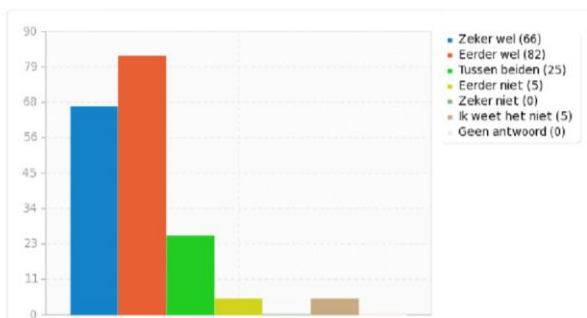
In welke mate ben je tevreden over de volgende zaken van de school van jouw kind? [De gebruikte lesmethoden en ICT]

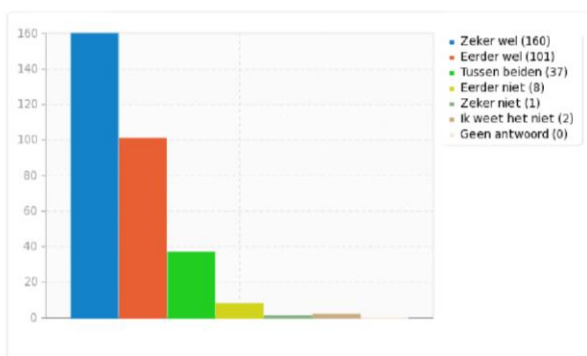
In welke mate ben je tevreden over de volgende zaken van de school van jouw kind? [De begeleiding van leerlingen in studiekeuzeprocessen]

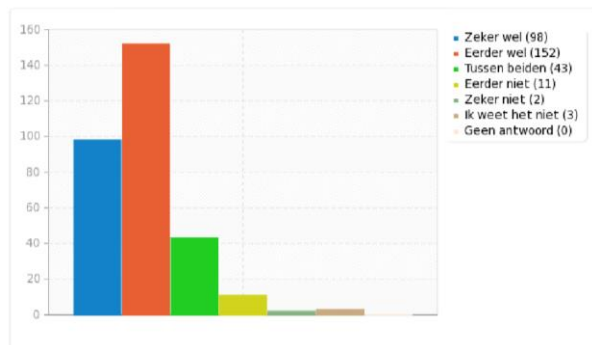
[De studierichtingen die aangeboden worden]

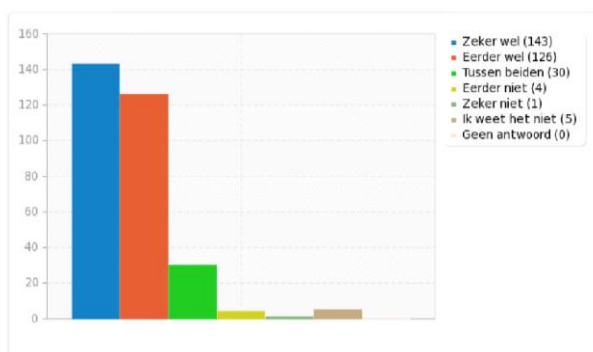
In welke mate ben je tevreden over de volgende zaken van de school van jouw kind? [De ligging van de school]

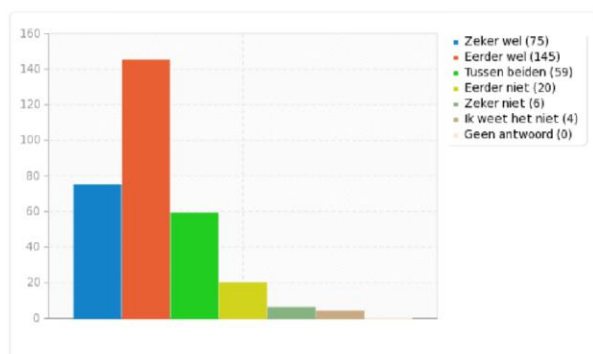
In welke mate ben je tevreden over de volgende zaken van de school van jouw kind? [Hoe de school zichzelf voorstelt]

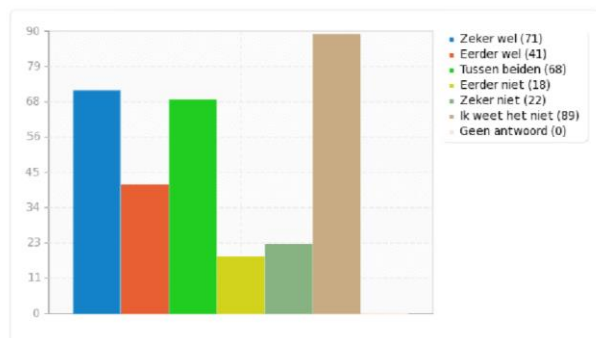
In welke mate ben je tevreden over de volgende zaken van de school van jouw kind? [De visie van de school]

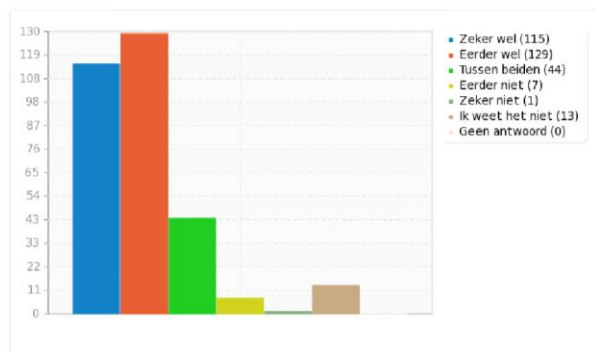
In welke mate ben je tevreden over de volgende zaken van de school van jouw kind? [De infrastructuur van de school]

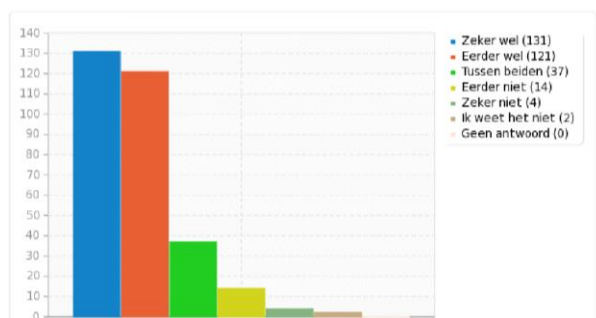
In welke mate ben je tevreden over de volgende zaken van de school van jouw kind? [De aanwezigheid van wachtrijen voor inschrijving]

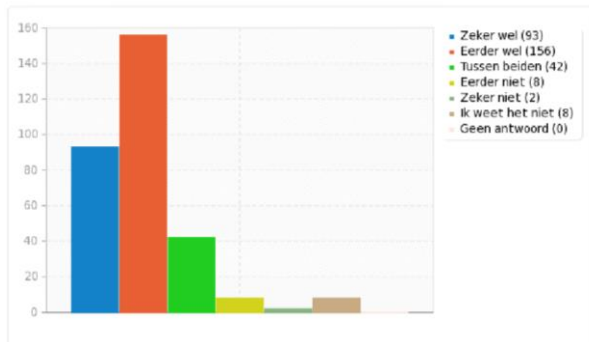
In welke mate ben je tevreden over de volgende zaken van de school van jouw kind? [De manier van omgaan met diversiteit]

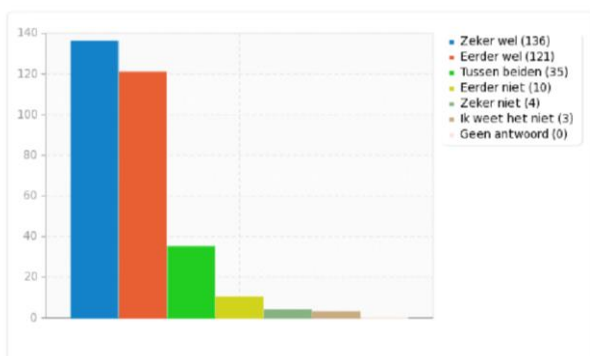
In welke mate ben je tevreden over de volgende zaken van de school van jouw kind? [De manier van communiceren met de ouders]

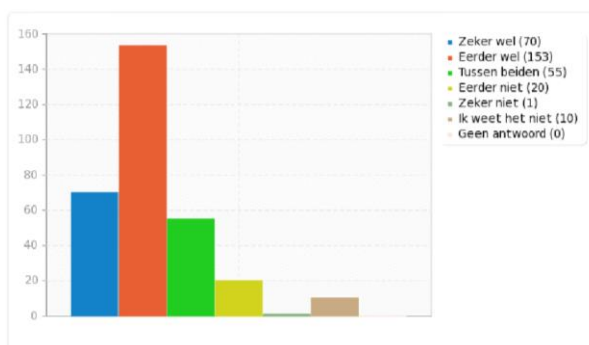
In welke mate ben je tevreden over de volgende zaken van de school van jouw kind? [het gezonde, milieubewuste en sociale karakter van de school]

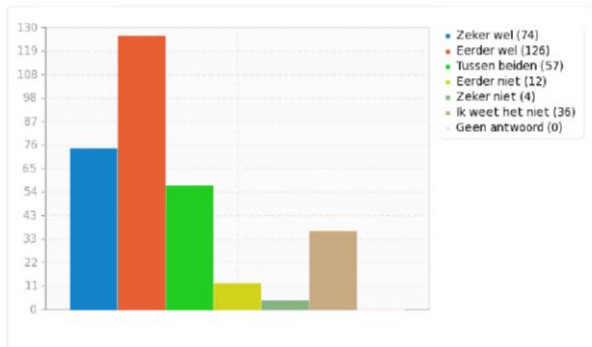
In welke mate ben je tevreden over de volgende zaken van de school van jouw kind? [de mogelijkheden van ouders om betrokken te zijn]

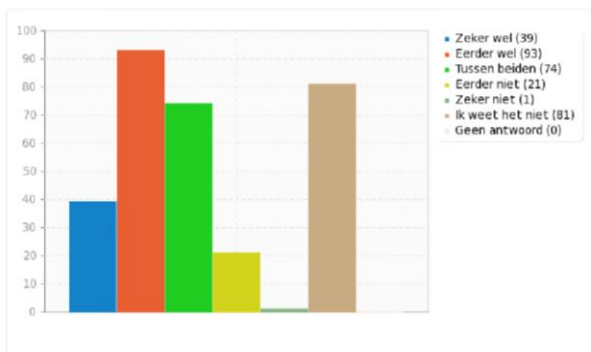
In welke mate ben je tevreden over de volgende zaken van de school van jouw kind? [sport, spel en cultuur- randactiviteiten]

In welke mate ben je tevreden over de volgende zaken van de school van jouw kind? [De samenwerking met schoolinterne (CLB, schoolraad,...) partners]

In welke mate ben je tevreden over de volgende zaken van de school van jouw kind? [De samenwerking met schoolexterne partners (buurtorganisaties ...)]

Bijlage 3: Draaiboek focusgroepen doelgroepouders

Praktisch

- ouders in armoede (20 mei Antwerpen centrum cauwenberg)
- ouders in armoede (29 mei netwerk tegen armoede)
- ouders van andere etnische herkomst (11 juni internationaal comité Hasselt)

THEMA: Wat denken ouders uit specifieke doelgroepen over kwaliteit in het onderwijs?

DOELEN

Dat kwaliteit in het onderwijs belangrijk is, wordt door iedereen beaamd. Wat die kwaliteit dan precies moet inhouden, dat is veel meer voorwerp van discussie. Het begrip kwaliteit wordt ook door verschillende mensen en groeperingen anders ingevuld, afhankelijk van de rol die mensen opnemen.

Concreet wensen we een antwoord te krijgen op volgende vragen:

- hoe vullen moeilijker bereikbare ouders het begrip kwaliteit in het onderwijs in? Wat zijn volgens hen doelen van een kwaliteitsvolle school en kwaliteitsindicatoren?
- hebben de ouders hun mening al kunnen geven over de kwaliteit van de school van hun kinderen? Hebben ze die behoefte en over welke thema's willen ze graag hun mening geven?

AFBAKENING THEMA

We focussen enkel op die kwaliteitsaspecten waar ouders zicht op hebben. We nemen bv. eindtermen enz. niet mee omdat ouders daar vaak niet van op de hoogte zijn.

DOELGROEP

Deze focusgroepen kaderen in een bredere zoektocht naar de mogelijkheden om moeilijk bereikbare ouders te betrekken op het schoolgebeuren. Ouders zijn moeilijk te bereiken om diverse redenen, met deze focusgroepen willen we achterhalen waarom bepaalde groepen minder makkelijk toegang vinden tot de meer formele participatie op school en vooral ook de succesfactoren achterhalen die maken dat deze ouders minder drempels ervaren om te participeren.

In eerste instantie richten we ons op doelgroepouders: ouders die omwille van hun sociaal-economische of etnisch- culturele achtergrond meer belemmeringen kunnen ervaren om te participeren op school.

Bij alle focusgroepen worden ouders met kinderen in het basis- en/of secundair onderwijs uitgenodigd. Zij zetelen al dan niet in een ouderwerking.

PARTNERS

PROGRAMMA

	BESCHRIJVING	DUUR	KLOK
1.	Kennismaking	10'	
2.	Doelen van een kwaliteitsvolle school	20'	
3.	Kwaliteitsindicatoren + tevredenheid	35'	

4.	Mening bevragen over kwaliteit	20'	
5.	Conclusies en bedanking	5'	

I. Kennismaking

(max. 10 min.)

Doelstelling

- Persoonlijke kennismaking als ijsbreker
- GO! ouders kort voorstellen
- Korte schets verloop en toelichten waarom men hier aanwezig is
- Veilige omgeving scheppen; waar geen domme of foute antwoorden mogelijk zijn en waar enkel aanbod komt waar men zich oké bij voelt.

Aanpak

Bij binnenkomst worden de deelnemers verwelkomd door de gespreksleider en/of verslaggever en er wordt hen een drankje aangeboden. De deelnemers schrijven hun namen op naamkaartjes.

We stellen GO! ouders kort voor als de ouderkoepel van het gemeenschapsonderwijs.

GO! ouders heeft als taak het ondersteunen van ouders, ouderwerkingen en scholen in hun contacten naar elkaar toe. Ouders zijn de eerste en levenslange opvoeders van hun kind(eren), maar zij staan er tijdens de schoolloopbaan van hun kind niet alleen voor. Ouders en leerkrachten zijn beide ervaringsdeskundige wat kinderen betreft, maar voornamelijk elk op hun eigen domein. Een ouder kent zijn kind het best; hoe het zich thuis gedraagt, hoe het omgaat met anderen, Leerkrachten hebben echter een belangrijk perspectief op de kinderen in de klas en in de school. Als beide tot een goede samenwerking komen, dan kan dat een verrijking zijn voor elk kind.

De gespreksleider schetst kort waarom iedereen hier aanwezig is en wat de rollen van de gespreksleider en verslaggever zijn.

Om elkaar op een luchtige manier te leren kennen en een open sfeer te creëren, gaan we van start met een korte voorstellingsronde aan de hand van onze sleutelbos. Iedere deelnemer toont 1 of meer (al naargelang de tijd en de grootte van de groep) sleutels (of sleutelhangers) die voor hem/haar een betekenis hebben. Dit kan bv. de huissleutel zijn omdat het huis een plek is waar het hele gezin samenkomt of een sleutelhanger uit een bepaald land.... Vertel ook even je naam en iets over je kinderen. Bijvoorbeeld hoe oud ze zijn en waar ze school lopen.

Benodigd materiaal

- Etiketten om namen te noteren
- Hapje en een drankje

II. Doelen van een kwaliteitsvolle school

(max. 20min)

Doelstelling

- We peilen naar wat ouders als belangrijkste doelen voor een school voorop stellen
- We trachten te achterhalen of ouders eerder een leerlinggerichte dan wel een leerstofgerichte school verkiezen

Aanpak

We maken fiches van de voornaamste doelen van een kwaliteitsvolle school. Het gaat over volgende mogelijke doelen:

- Inspelen op de talenten en interesses van leerlingen
(inspelen op wat het kind goed kan)
- Aandacht hebben voor het welbevinden van de leerlingen
(aandacht hebben voor het goed voelen van het kind)
- Ondersteunen in de algemene ontwikkeling van de leerlingen
(ondersteunen in de ontwikkeling van het kind zodat het van alles iets weet)
- Leerlingen laten kennismaken met nieuwe dingen
(kinderen laten kennismaken met nieuwe dingen)
- Doorstroming naar verder onderwijs verzekeren
(ervoor zorgen dat kinderen naar de hogeschool of universiteit kunnen gaan)
- Ervoor zorgen dat zoveel mogelijk leerlingen de eindtermen halen
(ervoor zorgen dat zoveel mogelijk kinderen de eindtermen halen)
- Leerlingen voorbereiden op de arbeidsmarkt
(kinderen voorbereiden om te gaan werken)

We overlopen de verschillende fiches in groep en geven aan dat iedereen mag vragen stellen over de fiches. Als de eventuele vragen beantwoord zijn, vragen we de ouders om de doelen te rangschikken van belangrijk naar minder belangrijk.

Broekzakvragen om het gesprek te leiden:

- wie wil starten met wat hij/zij bovenaan heeft gelegd, dus als belangrijkste doel?
- heeft er nog iemand dit als belangrijkste doel vooropgesteld? Waarom?
- heeft er iemand dit helemaal onderaan geplaatst? Waarom?

Benodigd materiaal

- Uitgeprinte doelen voor iedereen

III. Kwaliteitsindicatoren + tevredenheid (max. 35 min)

Doelstelling

- We peilen naar welke indicatoren ouders als kwaliteitsindicatoren bestempelen. Met andere woorden: wat zien ouders als een teken van kwaliteit?

Aanpak

We leggen flappen op tafel met de 9 meest gekozen kwaliteitsindicatoren uit de onlinebevraging. Elke ouder krijgt 4 stemstickers. Ze kunnen deze gaan kleven bij die indicatoren die ze het meest een teken van kwaliteit vinden.

De 9 kwaliteitsindicatoren

- hoe leerlingen zich voelen
- de houding van de leerkrachten
- de houding van de directeur
- de inhoud van de lessen
- de manier van communiceren met de ouders
- (de visie van de school)
- begeleiding bij studiekeuze
- mogelijkheden om betrokken te zijn van ouders
- omgang met leerlingen met bijzondere leernoden

Broekzakvragen om het gesprek te leiden:

- veel mensen zien dit als een belangrijk teken van kwaliteit, waarom? Zou je je kind naar een school kunnen sturen waarbij je twijfelt aan dit? Heb je dit laten doorwegen toen je een school gekozen hebt? Is er verschil tussen basisonderwijs en secundair onderwijs?
- Loopt dat goed bij u op school? Ben je ook tevreden hierover?
- Weinig mensen zien dit als een belangrijk teken van kwaliteit, waarom?
- Hoe plaats je dit teken van kwaliteit tegenover ... (een ander teken van kwaliteit)? Welk vindt het belangrijkste?

Toon na het gesprek de lijst met de andere kwaliteitsindicatoren en lees ze voor. Vraag of er uit die lijst kwaliteitsindicatoren zijn waarover de groep nog iets wil zeggen.

Benodigd materiaal

- Een A4 vel per kwaliteitsindicator
- 4 stemstickers voor iedereen
- De lijst met andere kwaliteitsindicatoren op een A2 vel

IV. Mening bevragen over kwaliteit (max. 20 min)

Doelstelling

- We peilen naar de mate waarin ouders al bevraagd zijn over hun mening rond kwaliteit op de school van hun kinderen.
- Hebben ouders de behoefte om hun mening te geven over de kwaliteit van de school van hun kinderen? Over welke thema's willen ze graag hun mening geven? En op welke manier?

Aanpak

Aankondigen dat in het 3^e luik wordt ingegaan op het geven van de eigen mening met betrekking tot kwaliteit.

(als er bij de vorige onderdelen weinig reactie komt: op voorhand eventueel de deelnemers vragen om in ja/neehoek te gaan staan)

"wie van jullie heeft zijn mening al kunnen geven op school over kwaliteit, bv. via een enquête, via een vergadering, omdat de directie er naar vroeg enz."

"vinden jullie dat belangrijk om jullie mening te kunnen geven over kwaliteit, of vinden jullie dat toch eerder een taak voor de directeur en de leerkrachten?"

"over welke thema's zouden jullie graag jullie mening geven?" Als er geen antwoord komt, verwijzen naar de meest voorkomende thema's uit de bevraging:

- welbevinden en gezondheidsgerelateerde thema's
- ouderbetrokkenheid
- huistaken

"Op welke manier willen jullie graag jullie mening geven? Oudergroep, enquête, persoonlijk gesprek enz."

Benodigd materiaal

/

V. Conclusie en bedanking

Doelen

- Belangrijkste conclusies vermelden
- Deelnemers bedanken voor hun komst
- Verduidelijken wat met de informatie zal gebeuren

- De deelnemers de kans geven om nog een laatste boodschap mee te geven

Aanpak

De gespreksleider vat kort samen wat hem opviel tijdens het gesprek en vertelt wat met deze informatie gedaan zal worden. De deelnemers hebben het gevoel dat ze begrepen zijn en dat de juiste boodschap doorgegeven wordt. Gespreksleider en verslaggever bedanken de mensen voor hun deelname.

We willen iedereen bedanken voor julliekomst en bijdrage. Het was voor ons een leerrijke sessie en we hopen dat jullie ook heel wat kunnen meenemen uit deze sessies.

De informatie die jullie ons vandaag gaven, wordt verwerkt in een onderzoeksrapport en helpt ons om onze kennis te bundelen en mee te nemen naar onze dagelijkse werking.

Zijn er zaken die jullie graag nog ter afsluiting zouden zeggen? Wat nemen jullie van vandaag mee? Vonden jullie dit een geslaagde sessie?